

Vuoden 2000 työohjelma

Johdanto

Elinolot

Työolot

Työmarkkinasuhteet

Monialaiset aiheet

Kehittämistoiminta

Tiedottaminen ja viestintä

Euroopan muutoksenseurantakeskus

Säätiön ulkoinen arviointi

Liite: Luettelo vuoden 2001 hankkeista

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö on itsenäinen Euroopan unionin elin, joka on perustettu tukemaan tulevien toimintaperiaatteiden muotoilemista sosiaalisissa ja työhön liittyvissä kysymyksissä. Lisätietoja saa säätiön [www-sivustolta](http://www.eurofound.ie) osoitteessa <http://www.eurofound.ie>.

Euroopan elin- ja työolojen
kehittämissäätiö

Johdanto

Tämä on ensimmäinen säätiön uuteen vuosien 2001-2004 nelivuotisohjelmaan *Muutosten analysointi ja ennakointi sosioekonomisen kehityksen tukemiseksi* pohjautuva vuotuinen työohjelma. Vaikka osa vuosien 1997-2000 ohjelman aikana aloitetuista tehtävistä, erityisesti tuona aikana saatujen tulosten levittämisen osalta, on välttämätöntä suorittaa loppuun, työ seuraavalla nelivuotiskaudella pohjautuu uuden työohjelman seuraaviin periaatteisiin:

- kehitetään ja vahvistetaan tärkeimpiä toiminta-alueita, joita ovat tutkimus/kehittäminen, debatti/keskusteleminen, tiedottaminen / tietojen levittäminen
- vahvistetaan säätiön asiantuntemuksen ydinalueita - työolot, elinolot ja työmarkkinasuhteet - ottamalla yhtenäisesti, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti huomioon ensisijaiset aiheet, joita ovat
 - työllisyyden edistäminen
 - naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien parantaminen
 - monimuotoisuuden hallinta
 - sosiaalisen osallisuuden tukeminen
 - muuttuvan ajankäytön tarkastelu
- kehitetään ja toteutetaan nykyistä vähemmän mutta kattavampia tutkimusohjelmia
- kehitetään säätiötä keskustelufoorumina
- luodaan yhtenäinen ja johdonmukainen viestintästrategia
- lisätään vastuunottoa, avoimuutta ja kustannustehokkuutta
- otetaan huomioon keskeiset muutokset Euroopan unionissa.

Uuden nelivuotisen ohjelman puitteissa kehitettävä ensimmäinen työohjelma, jossa otetaan huomioon edellä mainitut tavoitteet, on lähtökohta seuraavan neljän vuoden työlle ja tuloksille.

Kullakin ydinalueella

- kehitetään uusia tai arvioidaan uudelleen olemassa olevia seurantavälineitä, jotta saadaan varmuus niiden käyttöominaisuuksista ja eduista useilla aloilla
- laaditaan strategisia tutkimusaloitteita, jotka voivat pohjautua säätiön aiempaan työhön
- edistetään monialaista kehittämistoimintaa, jossa tarkastellaan tietoyhteiskunnan vaikutuksia työoloihin, elinoloihin ja työmarkkinasuhteisiin.

Säätiö ottaa EU:n jäsenyyttä hakevat valtiot asteittain mukaan työhönsä. Näin säätiö saa lisätietoa kyseisistä maista. Lisäksi säätiö ja sen sidosryhmät ovat paremmin perillä mahdollisista huolenaiheista ja ongelmista, kun näistä maista tulee jäseniä.

Viestintä-, tiedotus- ja tiedonlevitysohjelma tukee ja tehostaa tutkimustyössä kolmella ydinalueella tehtyä työtä. Keskeisin tavoite on tehdä erityyppisille kohderyhmille sopivia tuotteita niin, että huomioon otetaan poliittisten päättäjien erityinen tiedontarve, erityisesti EU:n tasolla, ja että sähköiset tiedotusvälineet ja verkot muiden elinten kanssa otetaan kattavampaan ja tehokkaampaan käyttöön.

Elinolot

Yleistä

Tällä ydinalueiden osalla tehtävällä työllä pyritään parantamaan säätiön elinoloihin liittyvän toiminnan näkyvyyttä ja profiilia.

Tämä sisältää vireää yhteydenpitoa. Lisäksi analysoidaan uudelleen olemassa olevista ja tuoreista tutkimuksista saatuja tuloksia, jotta yhteiskunnan tärkeimpien toimijoiden elinoloista käymää keskustelua voitaisiin edistää. Erityistä huomiota kiinnitetään työmarkkinaosapuolten tarpeisiin. Vuonna 2001 keskitytään pääasiassa tutkimaan lähestymistapoja, joiden avulla elinolojen ja elämänlaadun suuntauksia ja kehitystä voidaan seurata. Tarkoituksena on, että vuonna 2002 voitaisiin ottaa käyttöön uusia seurantatyökaluja ja -välineitä. Suppea strateginen tutkimusohjelma, joka liittyy elinolojen parantamiseen ja seurannan pääaiheisiin, aloitetaan vuoden 2001 aikana.

Seurantatoiminta

Elinolot on laaja ala. Koska monet organisaatiot tekevät elinoloihin liittyviä selvityksiä, on tärkeää, että säätiö keskittyy niihin näkökohtiin, jotka ovat etusijalla sen keskeisimpien kohderyhmien ja niiden poliittisten intressien kannalta. Nelivuotisohjelman painopisteitä ovat elinolojen erojen tarkastelu ja sen dynaamisen suhteen tutkiminen, joka vallitsee elinolojen sekä työllisyydessä ja sosiaaliturvassa tapahtuvien muutosten välillä.

Elämänlaadun näkökohdat Euroopassa ovat keskeisellä sijalla säätiön työssä. Elämänlaadun kysymyksissä etusijalla ovat talous- ja yhteiskuntaelämään osallistumisen vaihtoehdot ja mahdollisuudet. Säätiön työohjelmassa kartoitetaan työ- ja yhteiskuntaelämään osallistumista

erityisesti osallistumista helpottavien tai rajoittavien avaintekijöiden kannalta. Näitä avaintekijöitä, joita kuvataan nelivuotiskauden ohjelmassa, ovat työmarkkinoille pääsyä sekä koulutus-, terveydenhuolto-, sosiaali- ja muiden julkisten palveluiden saatavuutta koskevat toimintaperiaatteet ja preferenssit.

Elämänlaatua, talous- ja yhteiskuntaelämään osallistumista sekä osallistumisen esteitä ja käytäntöjä kartoitetaan vakiomuotoisten tilastotietojen ja tutkimusten pohjalta. Tutkimustyössä tarkastellaan Euroopan, kansallisen ja alueellisen tason tietolähteitä samalla, kun kartoitetaan tiedontarpeita. Erityistä huomiota kiinnitetään muihin EU-tason aloitteisiin. Näin voidaan kehittää rakenteellisia indikaattoreita ja vertailukohtia sekä Lissabonin kokouksen koosteraportille että muille seurantatoimille, kuten komission vuosikertomukselle sosiaalisesta tilanteesta. Niin ikään arvioidaan tärkeimpien muuttujien (sosiaalisen osallisuuden, palveluihin tyytyväisyyden, työelämän tasapainon, elintason ja subjektiivisen hyvinvoinnin) mittausmenetelmiä, jotta tietoa kerätään riittävästi säätiön ohjelman kannalta.

Vuonna 2001 säätiö määrittelee asiantuntijoiden ja päättäjien kanssa tärkeimpiä elinoloihin vaikuttavia seikkoja ja tekijöitä. Tavoitteena on tunnistaa keskeiset käsitteet ja vakiinnuttaa käytettävät seurantavälineet. Lisäksi järjestetään useita seminaareja, joihin osallistuu säätiön yhteistyötahoja ja muita elinolo-ohjelman tietojen käyttäjiä, joita ovat esimerkiksi eurooppalaiset kansalaisjärjestöt.

Tämän selvittely- ja kehitystyön tuloksena laaditaan monenlaisia verkkopohjaisia tuotteita ja painatteita, ja päätuote on vuonna 2002 testattavaksi aiottu tiedonkeruuta koskeva ehdotus. Seurantatyökaluja kehitettäessä käsitellään kaikkia monialaisia aiheita.

Strateginen tutkimustoiminta

Nelivuotisen ohjelman ensimmäisenä vuonna huomio suunnataan etupäässä seurantaan. Lisäksi kuitenkin ehdotetaan kahta tutkimusaloitetta, jotka liittyvät nelivuotisohjelman ensisijaisiin tavoitteisiin. Molemmissa aloitteissa kehitetään työ- ja elinolojen välisiä yhteyksiä, ja ne pohjautuvat säätiön aiempaan työhön.

Yritysten yhteiskunnallinen vastuu

Tässä tutkimusaloitteessa kehitetään kahta Lissabonin jälkeistä ensisijaista tavoitetta. Niitä ovat yritysten osallistuminen paikallisella tasolla ja talouden elpyminen sekä ympäristöä säästävien käytäntöjen edistäminen. Yritysten yhteiskunnallista vastuuta tarkastellaan käsitetasolla sekä raportoinnin ja mittaamisen kannalta. Tähän yhteyteen on suunniteltu työasiakirjoja ja keskustelun aikaansaamista työmarkkinaosapuolten, viranomaisten ja kuluttajien ja muiden asianosaisten kanssa.

Hanketta kehitetään yhteistyössä työskentelyoloja käsittelevän ryhmän kanssa hankkeen *yritysten yhteiskunnallinen vastuu ja työolot* pohjalta.

Ajankäytön uudenlainen organisointi työelämässä

Tässä aloitteessa tarkastellaan käytössä olevia vaihtoehtoja, esimerkiksi opintovapaata, sapattivapaata ja hoitovapaata, joiden ansiosta työntekijät voivat järjestää uudelleen työn, opiskelun ja lastenhoidon välisiä suhteita. Tutkimuksessa kartoitetaan ja analysoidaan julkisen ja yksityisen sektorin organisaatioiden hyviä käytäntöjä sekä tuodaan esiin mahdollisuuksia siirtyä näihin käytäntöihin. Lisäksi tarkasteltavana on julkisten, erityisesti sosiaaliturvaan liittyvien, toimintamallien rooli tällaisten aloitteiden tukemisessa.

Työolot

Yleistä

Työolojen osalta vuonna 2001 säätiö saattaa päätökseen niiden tietojen hyödyntämisen, jotka on saatu kolmannelta työolotutkimuksesta. Samalla säätiö edistää tutkimustulosten pohjalta työturvallisuudesta ja -terveydestä, työsuhteen laadusta, mahdollisuuksista ja kilpailukyvyistä käytävää keskustelua. Työoloista Euroopassa tehdään selvitys 10 vuoden ajanjaksolta.

Tämän seurauksena säätiö kehittää asiantuntemustaan ja analysointikykyään keräämällä tietoa työoloja koskevista kansallisista tutkimuksista sekä laajentamalla ja vahvistamalla asiantuntijaverkostoaan. Aikomuksena on suorittaa toteutettavuustutkimus vuonna 2002 yritystutkimuksen ja yritysverkon kehittämiseksi.

Vuonna 2001 tutkimustoiminnassa valmistellaan toimialakohtaisia Euroopan tason tutkimuksia, jotka on määrä toteuttaa vuonna 2002, ja laadullisemmin painottuvia tutkimuksia työajan, joustavuuden ja työjärjestelyjen kysymyksistä.

Seurantatoimet

Työolojen seuranta (työolojen kartoitus)

Säätiö ryhtyy tekemään lisäanalyyseja vuonna 2000 valmistuneesta työolojen kartoituksesta. Lähtökohtana ovat kuusi jo meneillään olevaa tutkimusta: sukupuoli ja työolot, ikä ja työ, työsuhteen tyyppi, toimialakohtaiset ominaisuudet, ajankäyttö sekä työn organisointi ja työolot. Kustakin aiheesta tehdään perusteellinen tilastoanalyysi (monimuuttuja- ja regressioanalyysi).

Näiden tutkimusten ja muiden sisäisten raporttien pohjalta kehitetään tutkimusohjelmaa ja viestintää, josta jäljempänä lähemmin.

Lisäksi tarkastellaan muita - sekä sisäisiä että ulkoisia - tiedonlähteitä, jotta käsiteltävinä olevista kysymyksistä saataisiin kattavampi kuva. Tähän sisältyvät

- tulosten kerääminen muista kansallisista ja eurooppalaisista tutkimuksista (esimerkiksi Eurostatin avulla)
- kyselyjen kerääminen muista kansallisista tutkimuksista
- kartoitukseen liittyvän asiantuntijaverkon edelleen kehittäminen
- lähteiden tunnistamisen kehittäminen ja jo kerättyjen tietojen tyypittely
- kyselyihin liittyvän verkon uudelleen aktivointi.

Suunnitelmissa on kartoituksen laajentaminen EU:n hakijamaihin vuoden 2001 aikana. Käytetty menetelmä (otanta, haastattelu ja niin edelleen) on samanlainen, jota käytettiin kolmannessa Euroopan työolojen tutkimuksessa, mutta sitä on mukautettu hakijamaiden erityisoloihin. Tuloksista laaditaan raportti vuonna 2001.

Yritysverkoston perustaminen yritysten toimintaperiaatteiden analysointia varten

Osana työmarkkinasuhteiden tutkimustyötä selvitetään keskeiset näkökohdat yritysverkoston aikaansaamiseksi ja perustetaan paneeli, joka tarjoaa säätiölle tarkkaa tietoa yritystason toimintaperiaatteista. Verkostossa olisi mukana työnantajien ja työntekijöiden, yritysten ja henkilöstöhallinnon edustajia.

Yritysten sosiaalinen vastuu ja työolot

Gyllenhammar-raportissa - korkean tason työryhmän loppuraportti - *Kuinka hallita muutosta: teollisuuden muutosten taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia* (marraskuu 1998) korostetaan joitakin teollisuuden rakenneuudistukseen liittyviä kysymyksiä. Sekä sosiaalipolitiikkaa koskevassa ohjelmassa että Lissabonin maaliskuun 2000 huippukokouksen loppulausunnossa painotettiin yritysten yhteiskunnallista vastuuta vastauksena taloudellisen kilpailukyvyn ja yhteiskunnallisen kehityksen haasteisiin. Komissio valmistelee parhaillaan vihreää kirjaa aiheesta.

Näistä lähtökohdista ja täydentämään elinoloista tehtyä tutkimushanketta (yritysten yhteiskunnallinen vastuu) säätiö selvittää ja kuvailee pilottivaiheen tutkimuksessa sellaisia yritysten toimintaperiaatteita, jotka on tarkoitettu toteuttamaan yhteiskunnallista vastuuta työolojen ja työsuhteiden suhteen.

Erityisesti painotetaan mekanismeja, joiden avulla mitataan ja arvioidaan yritysten kehittämiä näiden toimintaperiaatteiden toteuttamisessa käytettäviä tavoitteita ja tuloksia.

Strateginen tutkimustoiminta

Työolojen seuranta (työolojen kartoitus - toimialakohtaiset kartoitukset)

Työolojen tutkimuksen perusteella saatavien toimialakohtaisten työnkuvien avulla pohjustetaan keskusteluja ja valintoja vuonna 2002 tehtäviä yksityiskohtaisia kartoituksia varten. Myös Euroopan teollisuuden työmarkkinasuhteiden seurantakeskus (EIRO) hyödyntää näitä yksityiskohtaisia tutkimuksia. Toimialat valitaan kiinteässä yhteistyössä hallintoneuvoston kanssa työoloja käsittelevän neuvoa-antavan komitean avulla.

Toimialakohtaisten työnkuvien luomiseksi käytetään menetelmää, jossa yhdistellään määrällisiä ja laadullisia kansallisen ja Euroopan tason tietoja. Lisäksi kootaan ja analysoidaan kansallisen ja Euroopan tason keskeisten toimijoiden (työnantajajärjestöjen, liittojen, muiden asiantuntijoiden, viranomaisten ja asiantuntijaelinten) näkemyksiä.

Joustavuus

Tutkimustyö tällä alalla käsittää katsauksen viimeaikaisista tutkimuksista (sekä säätiön omista että ulkoisia lähteistä). Siinä tarkastellaan työpaikan kaikkien joustavuuteen liittyvien näkökohtien vaikutusta työelämään ja muuhun elämään.

Katsauksessa on tärkeimmät tutkimustulokset, ja siinä kehitellään analyttistä kehystä. Tämä käytetään myös lähtökohtana tiedoissa olevien aukkojen ja tiedontarpeiden tunnistamisessa, kun säätiön työtä kehitetään edelleen tällä alalla.

Työn organisointi ja työolot

Tässä hankkeessa säätiön tutkimusta ja ulkopuolista tutkimusta tarkastellaan, jotta löydetäisiin yhteyksiä työn organisoinnin ja työolojen välillä.

Työssä pyritään tuomaan esiin tärkeimmät tutkimustulokset ja tukemaan analyttisen kehyksen valmistelua. Tämä on lähtökohta tiedoissa olevien aukkojen ja tiedontarpeiden tunnistamiselle, ja sitä käytetään kehiteltäessä säätiön toimintaa edelleen tällä alalla. Sen on myös tarkoitus tukea Belgian puheenjohtajuuskaudella pidettävää työsuhteiden laatua käsittelevää konferenssia syyskuussa 2001.

Sosiaaliturva ja työolot

Säätiö tekee vuonna 2001 katsauksen viimeaikaisesta tutkimuksesta (säätiön omasta että ulkopuolisesta tutkimuksesta), joka koskee työolojen (esimerkiksi joustavat työtavat) vaikutusta sosiaaliturvaan.

Katsaus tuo esiin tärkeimmät tutkimustulokset ja tukee analyttisen kehyksen valmistelua. Tämä on lähtökohta tiedoissa olevien aukkojen ja tiedontarpeiden tunnistamiselle, ja sitä käytetään kehiteltäessä säätiön toimintaa edelleen tällä alalla. Suunnitteilla on myös sosiaaliturvan asiantuntijaverkoston perustaminen.

Työmarkkinasuhteet

Yleistä

Vuoden 2001 työohjelmassa keskitytään kolmeen ensisijaiseen alaan. Ne ovat työelämän muutokset ja yritysten rakenneuudistukset, työmarkkinasuhteiden eurooppalaistuminen/maailmanlaajuistuminen sekä työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun edistäminen. Näihin päästään nykyisten ja uusien seurantamekanismien sekä strategisten tutkimushankkeiden avulla. Erityistä huomiota kiinnitetään seurantatyökalujen integroimiseen, seurantatoiminnan laajentamiseen ja niiden mahdollisuuksien selvittämiseen tutkimustoiminnan kannalta. EIRO tarjoaa edelleen tietoa työmarkkinasuhteiden kehityksestä samalla, kun maiden välisissä vertailuissa keskitytään Euroopan tason keskeisiin aiheisiin. Työmarkkinasuhteiden sanastotyötä jatketaan siten, että vuonna 2001 se on tarjolla ruotsinkielisenä versiona. Suomenkielinen versio täydentää sarjaa vuonna 2002. Tiedot uusimmista sopimuksista lisätään edelleen Eurooppalaisten yritysneuvostojen tietokantaan.

Edellä mainittuihin ensisijaisiin alueisiin liittyviä tutkimustoimia vahvistetaan. Näihin kuuluvat työsuhteiden uudenaikaistaminen, euron käyttöönotto ja yritysten rakenneuudistus (työmarkkinasuhteiden eurooppalaistuminen), eurooppalaisissa yritysneuvostoissa tapahtunut kehitys, työllisyys, joustavuus ja työehtosopimusneuvottelut (työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevat sopimukset) sekä työntekijöiden osallistuminen erityisesti taloudellisen osallistumisen kannalta.

Työmarkkinasuhteiden alalla myös helpotetaan ja tuetaan säätiön keskusteluroolia EU-tasolla viestinnän ja tulosten levittämiseen liittyvän toiminnan avulla, jotka tuovat esiin säätiön

viimeaikaisen työn tulokset. EU:n toimielinten ja muiden EU-tason ja kansallisen tason päättäjien avuksi laaditaan myös muita kannanottoja.

Seuranta

Seurantatoiminnan osana työmarkkinasuhteiden alalla EIRO:n, sanastojen ja eurooppalaisten yritysneuvostohankkeiden yhteinen työryhmä ryhtyy käytännön toimiin eri seurantatyökalujen välisten yhteyksien ja yhteisvaikutuksen parantamiseksi.

Euroopan työelämän suhteiden seurantakeskus (EIRO)

Kaikkien EIRO:n tuotteiden laadun parantamiseksi ehdotetaan sisällön ja teknisten näkökohtien laadullista tarkastelua. EIRO:n laatuksymyksiä varten perustetaan ryhmä, jossa on työmarkkinasuhteita käsittelevän neuvonantava komitean jäseniä ja keskeisten kohderyhmien edustajia. Tarkoituksena on saada aikaan keskustelufoorumi. Lisäksi EIRO:n tietokannan verkkosivustoa parannetaan teknisesti. Jotta tietokannasta saataisiin käyttäjien kannalta yksinkertaisempi, sitä on suunniteltu kehitettäväksi siten, että sen lähestymistavassa terävöitetäisiin aihekohtaisuutta. Lisäksi vuonna 2001 otetaan käyttöön kaikkia alihankkijoita koskevat laadunvalvontasuunnitelmat.

Lisätutkimustyötä vertailevissa, EIRO:lle ominaisimmissa tutkimuksissa, suoritetaan, jotta tuettaisiin säätiön muuta tutkimustoimintaa ja parannettaisiin työmarkkinasuhteiden kehityksen seuranta. Lisäksi selvitetään, miten EIRO:n vuosikatsaukseen voitaisiin sisällyttää tietoa ehdokasvaltioiden sekä Japanin ja Yhdysvaltojen työmarkkinasuhteiden kehityksestä. Säätiön tavoitteena on laajentaa EIRO ulottumaan ehdokasvaltioihin, mikäli tähän saadaan rahoitusta.

Euroopan työllisyyden ja työelämän suhteiden sanastot

Vuonna 2001 viimeistellään Ruotsia koskevan version kansainvälinen painos ja valmistellaan Suomea koskevaa versiota. Tanskalle ja Itävallalle tehdään sanastoista kansalliset painokset.

Eurooppalaiset yritysneuvostot

Eurooppalaisten yritysneuvostojen sopimustietokantaa täydennetään uusilla sopimuksilla.

Yritysverkoston perustaminen yritysten toimintaperiaatteiden analysointia varten

Työoloihin suuntautuvan tutkijaryhmän kanssa selvitetään huomioon otettavia näkökohtia, kun luodaan yritysverkosto, ja perustetaan paneeli, joka tarjoaa säätiölle tarkkaa tietoa yritystason toimintaperiaatteista. Verkostossa on mukana työnantajien ja työntekijöiden edustajia, yrityksiä ja henkilöstöhallinnon edustajia.

Strateginen tutkimustoiminta

Työmarkkinasuhteiden eurooppalaistuminen

Tämän hankkeen tavoitteena on käsitellä näkökohtia, jotka koskevat työsuhteiden uudenaikaistamista ja työmarkkinaosapuolten roolia työmarkkinasuhteiden muuttuvassa kentässä Euroopan unionissa.

Työelämän muutosten ja yritysten rakenneuudistusten syinä on useita tekijöitä: yhtenäismarkkinoiden loppuunsaattaminen, EMUn käyttöönotto, yleistyneet yritysfuusiot ja -kaupat sekä maailmanlaajuistuminen. Nämä työmarkkinasuhteiden kentällä tapahtuvat muutokset, joita EIRO seuraa huomattavan laajasti (esimerkiksi tuoreet vertailevat tutkimukset työmarkkinasuhteiden eurooppalaistumisesta sekä palkkapolitiikasta ja EMUsta), vaikuttavat työmarkkinaosapuolten perinteiseen rooliin. Vuonna 2001 toteutetaan näitä kysymyksiä käsitteleviä tutkimus sekä kehitetään käsiteanalyysia ja menetelmiä.

Työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevat sopimukset

Säätiön raporttien ja muiden EU:n toimielinten ja kansallisten organisaatioiden tutkimustulosten perusteella laaditaan vuonna 2001 työasiakirja työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevista sopimuksista.

Taloudellinen osallistuminen

Tämän hankkeen yhteydessä tavoitteena on tarkastella taloudellista osallistumista EU:n alueella tutkimalla osallistumisen luonnetta ja laajuutta eurooppalaisissa yrityksissä. Suunnitteilla on myös kirjallisesta aineistosta tehtävä katsaus sekä käsitteiden ja menetelmien kehittäminen jäsenvaltioissa tutkimustyötä varten.

Eurooppalaiset yritysneuvostot

Eurooppalaiset yritysneuvostot aloittivat toimintansa vuoden 2000 lopussa. Yritysneuvostoista aletaan tehdä tapaustudkimuksia vuonna 2001. Aikaisemmin on tehty selvityksiä yritysneuvostojen toiminnasta.

Monialaiset aiheet

Monialaiset aiheet otettiin osaksi säätiön vuosien 2001-2004 nelivuotishjelmaa. Keskeisimpänä tavoitteena on saada aikaan entistä johdonmukaisempi, yhtenäisempi ja integroidumpi lähestymistapa, joka kattaa työolojen, työmarkkinasuhteiden ja elinolojen kolme ydinaluetta. Säätiö asetti etusijalle seuraavat aiheet:

- työllisyyden edistäminen
- miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien parantaminen
- monimuotoisuuden hallinta
- sosiaalisen osallisuuden tukeminen
- muuttuvan ajankäyttö.

Aiheita tutkitaan ja kehitellään vuonna 2001. Ensiksi tarkastellaan säätiön viimeaikaisen työn tuloksia, jotta voidaan arvioida, missä määrin ne liittyvät nelivuotiskauden ohjelmassa kuvattuihin erityiskysymyksiin.

Vuonna 2001 ja sen jälkeen tehtävässä työssä otetaan huomioon monialaiset aiheet ja niiden erityiskysymykset. Näin säätiö pystyy tehokkaammin edistämään nykyisen sosiaalipoliittisen ohjelman kysymyksistä käytävää keskustelua.

Suunnitelmien mukaan vuonna 2001 laaditaan useita työasiakirjoja, joissa tuodaan esiin säätiön tekemän, edellä mainittuja aiheita koskevan työn tärkeimmät tulokset.

Kehittämistoiminta

Työolot, elinolot ja työmarkkinasuhteet tietoyhteiskunnassa

Säätiö keskittyy elinolojen, työolojen ja työmarkkinasuhteiden ydinalueiden tutkimuksen näkökulmasta niihin todennäköisiin seurauksiin, joita tietoyhteiskunnan kehittyminen saa aikaan. Erityistä huomiota kiinnitetään mahdolliseen sosiaaliseen eriarvoisuuteen, esimerkiksi sähköisen tiedon saatavuuteen, ja tekijöihin, jotka koskevat työterveyttä ja työelämän laatua sekä tietoyhteiskuntaa ja työelämän suhteita.

Kolmen ydinalueen lähestymistapa on erittäin integroitunut. Projektiryhmissä hyödynnetään tutkimusryhmien ja tietoyhteiskunnasta vastaavan komission pääosaston asiantuntemusta.

Tiedottaminen ja tietojen levittäminen

Tämä ohjelma tukee voimakkaasti työtä, joka liittyy työolojen, elinolojen ja työmarkkinasuhteiden tutkimukseen. Painopiste on keskeisille asiakasryhmille kohdennetuissa tuotteissa ja palveluissa - painotuotteet, sähköiset julkaisut, verkkosivusto, esittelyt, näyttelyt ja niin edelleen. Tarkoituksena on levittää selkeää tietoa, joka vastaa säätiön asiakasryhmien tarpeita.

Tutkimusjulkaisut, esimerkiksi BEST, EIRO:n vuosikatsaus, EIRObserver ja mainoslehtiset, liittyvät monialaisiin aiheisiin.

Elinolot

Äskettäin päättyneistä hankkeista on saatavilla kattava julkaisusuunnitelma. Tämän työn pohjalta käytävien keskustelujen on tarkoitus liittyä mahdollisimman läheisesti uuden nelivuotiskauden ohjelmaan ja monialaisiin aiheisiin.

Tiet sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen

Säätiön tekemän, sosiaalista yhteenkuuluvuutta käsittelevän työn (1993-2000) pohjalta laaditaan viisi tilanneraporttia, joissa käsitellään erityisesti monialaisia aiheita. Alkukesäksi kaavaillaan symposiumia, johon osallistuisivat tärkeimmät kohderyhmät, erityisesti työmarkkinaosapuolet.

Julkiset hyvinvointipalvelut: työelämän laatu sekä palvelujen laatu

Kesäkuussa 2001 puheenjohtajavaltio Ruotsi järjestää Göteborgissa komission tukemana maansa hallituksen ja European Social Networkin kanssa konferenssin Euroopan sosiaalipalveluista. Säätiö on mukana laatimassa täysistunnon asiakirjaa ja järjestämässä työpajaa julkisista sosiaalipalveluista tehdyn tutkimuksen perusteella.

Aktiivisen hyvinvointi- ja työllisyyspolitiikan integroitujen lähestymistapojen yhteensovittaminen

Loppusyksystä järjestetään eurooppalaisen raportin julkistamiseksi työpaja vähimmäistoimeentulon saajiin suunnatun aktiivisen työllisyys- ja sosiaalipolitiikan integroiduista lähestymistavoista.

Työllisyys, perhe ja toiminta yhteiskunnassa:

Vuodeksi 2001 on suunnitteilla komission kanssa järjestettävä työpaja kotitalouspalveluiden työpaikoista. Tulosten levittäminen tai niistä keskusteleminen hoidetaan monikansallisten seminaarien kautta.

Työolot

Viestintä ja tiedotustoiminta keskittyvät kolmen, säätiön kymmenen vuoden aikana toteuttaman työolojen tutkimuksen tulosten levittämiseen ja yhteisen konferenssin järjestämiseen puheenjohtajavaltio Belgian kanssa. Toimintaan kuuluu myös kannanottojen ja tiedotteen toimittaminen.

Puheenjohtajavaltio Belgian järjestämä konferenssi Työsuhteen laatu Euroopassa

Konferenssi Työn laatu - työsuhteen laatu järjestetään yhteistyössä komission kanssa syyskuussa 2001 Belgian EU:n puheenjohtajuuden puitteissa. Tämä konferenssi perustuu suoraan säätiön tutkimustuloksiin. Säätiö on mukana valmistelemassa ohjelmaa ja tekemässä asiakirjoja eri aiheista. Säätiö myös maksaa joidenkin erityisesti kutsumiensa osallistujien konferenssikulut.

Työoloja käsittelevä tiedote

Vuonna 2001 laaditaan kaksi mallitiedotetta erikoistoimittajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Työoloista tehdyn kolmannen eurooppalaisen tutkimuksen levitysuunnitelma

Kartoitusten ja muiden tutkimustulosten levittäminen vuonna 2001 sisältää lehdistötilaisuuksia (joissakin jäsenvaltioissa), esitelmiä EU:n konferensseissa ja asiaa käsittelevien työpajojen organisointia.

Työaikakysymykset

Työajasta tehty tutkimustyö käsittää vuonna 2000 toteutetun työaikaselvityksen, sen tulosten hyödyntämisen ja työaikamääräysten päivittämisen niiden 15 kansallisen asiakirjan pohjalta, jotka tehtiin vuonna 2000 tulevaisuuden työllisyysvaihtoehtoja tarkastelleen tutkimuksen yhteydessä.

Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen työpaikoilla

Suunnitelmien mukaan vuonna 2001 saatetaan päätökseen ja annetaan levitykseen yhdistetty raportti, joka perustuu vuonna 2000 tehtyihin kansallisiin raportteihin.

Työpaikat mikroyrityksissä EU:n alueella

Kansallisiin raportteihin perustuvat yhdistetyt raportit viimeistellään ja julkistetaan.

Tilapäistä työvoimaa välittävät yritykset

Vuonna 2000 laaditut kansallisista raporteista yhdistetyt raportit viimeistellään ja niiden tutkimustiedot julkistetaan.

Työmarkkinasuhteet

Useita, luvussa 4 mainittujen tutkimushankkeiden tulosten levittämiseen liittyviä toimia toteutetaan vuonna 2001. Suunnitelmissa on myös lisätä työmarkkinasuhteita koskevien hankkeiden näkyvyyttä ja esitellä seurantavälineitä (sekä sisäisesti säätiön vieraille että ulkoisesti) tutkimustyöhön liittyvissä tilaisuuksissa.

Työpaikat mikroyrityksissä EU:n alueella

Kirjallisesta aineistosta vuonna 2000 tehdyn selonteon tuloksia ryhdytään levittämään.

Vuosikonferenssi

Vuonna 2002 pidettävän vuosikonferenssin valmistelut alkavat.

Yleinen tiedotus- ja viestintätoiminta

Markkinoinnin toimintasuunnitelma

Markkinointisuunnitelman kehittäminen lisää säätiön näkyvyyttä ja tietoa säätiöstä kaikissa kohderyhmissä. Lisäksi se kehittää ja vahvistaa yhteistyötä ja vuorovaikutusta EU:n elinten, työmarkkinaosapuolten ja muiden organisaatioiden kanssa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Markkinointisuunnitelma perustuu sekä aiempaan toimintaan että sellaisten uusien aloitteiden kehittelyyn, joissa säätiön tärkeisiin asiakasryhmiin pyritään pitämään suoraan yhteyttä erilaisten markkinoinnin keinojen avulla.

Tiedottamisen toimintasuunnitelma

Tiedotussuunnitelma tukee nelivuotisohjelman tiedottamista ja viestintää koskevia tavoitteita, joita ovat

- säännöllinen yhteydenpito kohderyhmien kanssa
- tarkoituksenmukaisten tietotuotteiden ja viestintävälineiden kehittäminen
- säätiön profiilin tukeminen alan asiantuntijana
- strategisen kumppanuuden rakentaminen tiedon välittäjien kanssa
- tiedotusohjelman seuranta ja arviointi.

Tiedotustoimisto kehittää ja johtaa strategiaa, jolla ylläpidetään säätiön näkyvyyttä. Kahta tärkeintä toimintaperiaatetta toteutetaan tekemällä säätiön omia uutisvälineitä (*Communiqué* ja verkkouutishuone) ja käyttämällä joukkotiedotusvälineitä (lehdet, radio ja televisio sekä sähköiset tiedotusvälineet).

Monikielinen julkaisuohjelma

Säätiön julkaisupolitiikkaa ajanmukaistetaan ja kehitetään dynaamisesti niin, että siinä otetaan huomioon nelivuotiskauden ohjelman uudet ensisijaiset tavoitteet. Uusien sähköisten julkaisuvälineiden ansiosta tiedotusmuodot ovat vaihtelevia (painetut ja sähköiset julkaisut, näyttelyt sekä esittelyt).

Euroopan muutoksenseurantakeskus

Vuosien 2001-2004 ohjelmassa viitataan Euroopan komission kehoitukseen ottaa käyttöön muutoksiin liittyvä asianmukainen tiedotusmekanismi, joka voisi toimia myös tietojenvaihtoforumina. Euroopan työmarkkinaosapuolten edustajat ja Euroopan parlamentti tukevat tätä aloitetta.

Euroopan muutoksenseurantakeskuksen (EMCC) tavoitteena on auttaa työmarkkinaosapuolia, yrityksiä, kansallisia ja alueellisia viranomaisia sekä EU:n toimielimiä ymmärtämään ja ennakoimaan muutoksia siten, että se tarjoaa luotettavaa ja puolueetonta tietoa tärkeimmistä muutoksen aiheuttajista.

Seurantakeskus tukee vuosien 2001-2004 ohjelman ydintä: *Muutosten analysointi ja ennakointi sosioekonomisen kehityksen tukemiseksi*.

Muutoksenseurantakeskuksella on säätiön työn kannalta monialaisen työvälineen rooli, joka edistää ja tukee säätiön työn kolmea, työolojen, elinolojen ja työmarkkinasuhteiden, ydinaluetta.

Säätiö tekee kehitystyötä vuonna 2001. Sitä varten perustetaan ohjauskomitea, joka avustaa erilaisten muutosten vaikutuksiin ja tuloksiin liittyvien hypoteesien muotoilussa. Tämä työ voisi olla perusta seurantakeskuksen edelleen kehittämiseksi vuodesta 2002 eteenpäin saatavan lisärahoituksen puitteissa.

Kaikkien näiden toimien lisäksi sekä säätiön sisällä että säätiön ja sen kohderyhmien välillä käydään vilkasta keskustelua.

Säätiön ulkoinen arviointi

Ulkoisessa arvioinnissa selvitetään, missä määrin säätiö on suoriutunut tehtävistään ja saavuttanut tavoitteensa (neuvoston asetus (ETY) N:o 1365/75 ja hyväksytyt työohjelmat). Tämä tukee organisaation päätöksentekoa tarjoamalla tarkkaa ja ajantasaista tietoa säätiön työstä, jolloin voidaan ratkaista ongelmia ja kasvattaa tehokkuutta. Näin voidaan myös parantaa resurssien kohdentamista ja varmistaa, että säätiö on vastuussa keskeisiin kohderyhmiin nähden.

Arvioinnissa pyritään selvittämään, miten ja missä laajuudessa säätiö suorittaa tehtäviään. Siinä pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Onko säätiö vaikuttanut entistä parempien elin- ja työolojen suunnitteluun ja luomiseen sellaisin tiedotusta ja tietojen levittämistä koskevin toimin, jotka ovat omiaan edistämään tällaista kehitystä?
- Mikä on ollut säätiön toimien lisäarvo Euroopan tasolla?
- Vastaavatko tietojen sisältö ja niiden levittämiskeinot säätiön tavoittelemien asiakasryhmien tarpeita?
- Onko säätiö hallinnoinut resurssiaan tehokkaasti?

Arviointi liittyy siis yleisesti ottaen säätiön taloudellisten resurssien ja muiden resurssien tehokkaaseen sisäiseen käyttöön, säätiön ja sen asiakasryhmien väliseen suhteeseen sekä sen työn laatuun. Arviointi kattaa lähinnä ajanjakson 1997-2000, mutta ajanjaksoa voidaan tietyissä tapauksissa pidentää, jos se on toiminnan arvioinnissa välttämätöntä.

Liite

Luettelo vuoden 2001 hankkeista

Elinolot

- 0194 Aktiivisen hyvinvointi- ja työllisyyspolitiikan integroitujen lähestymistapojen yhteensovittaminen
- 0202 Työllisyys, perhe ja toiminta yhteiskunnassa
- 0209 Julkiset hyvinvointipalvelut: työelämän laatu sekä palvelujen laatu
- 0220 Sosiaalinen yhteenkuuluvuus
- 0222 Elinolojen seuranta Euroopan unionissa
- 0223 Yritysten yhteiskunnallinen vastuu
- 0224 Ajankäytön uudennainen organisointi työelämässä

Työolot

- 0156 Työolojen seuranta (työolojen kartoitus)
- 0201 Työpaikat mikroyrityksissä EU:n alueella (myös työmarkkinasuhteet)
- 0203 Tilapäistä työvoimaa välittävät yritykset
- 0215 Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen työpaikoilla
- 0225 Yritysverkoston perustaminen yritysten toimintaperiaatteiden analysointia varten (myös työmarkkinasuhteet)
- 0226 Yritysten sosiaalinen vastuu ja työolot
- 0227 Joustavuus
- 0228 Työn organisointi ja työolot
- 0229 Sosiaaliturva ja työolot
- 0230 Puheenjohtajavaltio Belgian järjestämä konferenssi Työsuhteen laatu Euroopassa
- 0231 Työoloja käsittelevä tiedote

- 0232 Työoloista tehdyn kolmannen eurooppalaisen tutkimuksen levityssuunnitelma
- 0233 Työaikakäytökäytökset
- 0234 Työoloja koskeva onlinepalvelu

Työmarkkinasuhteet

- 0116 Eurooppalaiset yritysneuvostot
- 0118 Euroopan työllisyyden ja työelämän suhteiden sanastot ja tietokanta
- 0188 Euroopan teollisuuden työmarkkinasuhteiden seurantakeskus (EIRO)
- 0200 Työmarkkinasuhteiden "eurooppalaistuminen"
- 0201 Työpaikat mikroyrityksissä (myös työolot)
- 0211 Työllisyyttä ja kilpailukykyä koskevat sopimukset
- 0218 Taloudellinen osallistuminen
- 0225 Yritysverkoston perustaminen yritysten toimintaperiaatteiden analysointia varten (myös työolot)

Kehittämistoiminta

- 0235 Työolot, elinolot ja työmarkkinasuhteet tietoyhteiskunnassa

Tiedotus- ja viestintätoiminta

- 0169a Tiedotuspalvelu
- 0169b Säätiön verkkosivusto
- 0173a Julkaisujen XML-tyyppimääritykset ja painaminen
- 0173b Cd-rom-levyt EU:n dokumentaatiokeskuksille
- 0173c Julkaisuluettelo
- 0173d Ulkoasusuunnittelu ja toimittaminen
- 0180d Tietojen levittämisen toimintasuunnitelma
- 0180m Markkinoinnin toimintasuunnitelma
- 0180p Tiedottamisen toimintasuunnitelma
- 0192 Resurssitietokanta (RDB)
- 0236 Terminologinen tietokanta

- 0237 Euroopan muutoksenseurantakeskus (EMCC)

- 0221 Säätiön ulkoinen arviointi

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö

Vuoden 2000 työohjelma

2001 – 22 s. – 21 cm x 29.7 cm